

5.11.2024 25. helluntain jälkeisen viikon tiistai

Päivän epistola

”Olettehan tekin niitä, jotka ovat uskoneet meidän todistuksemme. Sen tähden me rukoilemme aina teidän puolestanne, että Jumalamme pitäisi teitä saamanne kutsun arvoisina ja että hän voimallaan vahvistaisi teidän haluanne hyvään ja saattaisi päätökseen ne teot, jotka todistavat uskostanne. Näin te kirkastaisitte Herramme Jeesuksen nimeä ja hän kirkastaisi teidät, meidän Jumalamme ja Herran Jeesuksen Kristuksen armon mukaisesti. Otamme nyt puheeksi Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemisen ja sen, että meidät kootaan hänen luokseen. Me pyydämme, veljet, ettette heti menetä malttianne ja säikähdä, jos joku vedoten Hengen ilmoitukseen tai muka meidän puheeseemme tai kirjeeseemme väittää, että Herran päivä on jo käsillä.” (2. Tess. 1: 10b – 2:2)

Tekstimme jatkaa eilisen tekstiä. Puoli jaetta (10b) menee päällekkäin. Aluksi Paavali kirjoittaa rukoilevansa tessalonikalaisten puolesta. ”Teidän halunne hyvään ja saattaisi päätökseen ne teot, jotka todistavat uskostanne” viittaa Kristuksen toisen tulemisen aikaan. Jumalan armo on se, joka tekee kutsutut arvolliseksi Herran kutsuun. Kristuksen tullessa uskossa pysyneet ”kirkastavat Herramme Jeesuksen nimeä” heijastaa profeetta Jesajan ilmoitusta (Jes. 66: 5). Tämä kirkastaminen eli ylistäminen osoittaa näiden ihmisten henkilökohtaisen suhteen Herraan Jeesukseen. ”Armo tulee sekä Jumalalta että Herralta Jeesukselta, jotka toimivat yhdessä.

Toinen asia tämän päivän tekstissämme on Kristuksen toisen tulemisen ajankohta. Paavali ei tuo sitä esille ajallisen ajoituksen kautta vaan yhdistäen sen kristillisen elämän täyttymiseen. Tämä ajatus tulee esille Paavalin kirjoittaessa ”meidät kootaan hänen luokseen”. Vanhempi käännös on ”kokoontumiseemme hänen tykönsä”. Paavali näyttää alun perin ajatelleen, että hän on vielä elossa Kristuksen tullessa toisen kerran (1. Tess. 4: 15, 17; 1. Kor. 15: 15 – 52). Kaikki tutkijat eivät ole tästä huomiosta yksimielisiä sanoen, että Paavali käsitteli tässä Kristuksen toista tulemistä ja sekä elävien että kuolleiden kohtaloa silloin. Hän on voinut kirjoittaa itsestään tässä yhteydessä vielä elossa olevana. Toiset tutkijat olettavat, että Paavali alun perin odotti Kristuksen toisen tulemisen nopeaa tapahtumista, ja sen viivästyessä Paavali muutti ajatteluaan. Silloin tämä tekstimme loppuosa osoittaisi tätä muutosta.

Ensimmäisenä vuosisatana esiintyi erilaisia vääriä opetuksia lopun ajasta. Siitä on hyviä esimerkkejä myös evankeliumeissa (Mark. 13: 5 – 6; Matt. 24: 4 – 5; Luuk. 21 8).

Huomisen ja ylihuomisen epistolat jatkavat lopun ajan tulemisen käsittelyä.

Päivän evankeliumi

”Herra vastasi: ”Kuka on uskollinen ja viisas taloudenhoitaja, sellainen jonka isäntä asettaa huolehtimaan palvelusväestään ja jakamaan vilja-annokset ajallaan? Autuas se palvelija, jonka hänen isäntänsä palatessaan tapaa näin tekemästä! Totisesti: hänen hoitoonsa isäntä uskoo koko omaisuutensa. ”Palvelija saattaa kuitenkin ajatella: ”Isäntä ei tule vielä pitkään aikaan!” Niin hän alkaa piestä palvelijoita ja palvelustyttöjä, syödä ja juoda ja juopotella. Mutta päivänä, jota tuo palvelija ei arvaa, hetkenä, jota hän ei tiedä, hänen isäntänsä tulee ja hakkaa hänet kuoliaaksi, ja niin palvelija saa saman kohtalon kuin epäuskoiset. ”Jos palvelija tietää, mitä hänen isäntänsä tahtoo, mutta ei varaudu siihen eikä toimi hänen tahtonsa mukaan, hän saa monta raipaniskua. Jos taas palvelija tietämättään tekee sellaista, mistä rangaistaan raipoin, hän pääsee vähillä iskuilla. Jolle on paljon annettu, siltä paljon vaaditaan, ja jolle on paljon uskottu, se pannaan paljosta vastaamaan.”
(Luuk. 12: 42 – 48)

Tässä Jeesus vastaa Pietarin kysymykseen: ”Herra, tarkoitatko näillä vertauksilla kaikkia vai ainoastaan meitä?” (Luuk. 12: 41) Sitä ennen Jeesus oli puhunut isäntänsä valveilla odottaneista palvelijoista.

Teksti on osoitettu kirkon tai seurakunnan työntekijöille. Taloudenhoitaja ja palvelija tarkoittavat kumpikin seurakunnan työntekijää yleensä tai nimenomaan papistoa. Pietarin kysymykseen Jeesus vastaa kysymyksellä: ”Kuka on uskollinen ja viisas taloudenhoitaja?” Jos pappi on uskollinen, niin se on hyvä asia. Mutta jos hän ei ole viisas, niin hän voi toimia väärällä tavalla. Esimerkiksi, miten tulee suhtautua syntiin langenneeseen? Rangaista jo langennutta lisäämällä hänen tuskaansa? Olemalla liian lempeä ja ymmärtäväinen, jolloin toinen ei ehkä tajua syntinsä vakavuutta? Viisas pappi osaa toimia oikealla tavalla eri tilanteissa. Viisas pappi, joka ei ole uskollinen, voi saada aikaan suurta vahinkoa, parhaillaan hajottaa kokonaisen seurakunnan, hiippakunnan tai kirkon.

Kirkon historiassa viisaita ja ymmärtäväisiä palvelijoita ovat Kirkon pyhät. Jo Vanhasta testamentista me löydämme profeetat. Näiden tunnettujen viisaiden ja ymmärtäväisten palvelijoiden lisäksi on suuri joukko seurakuntalaisia, jotka toimivat näkymättömästi, mutta samalla oikealla tavalla.

Vilja-annos voidaan ymmärtää kahdella eri tavalla. Se voi tarkoittaa palvelijalle annettavaa ruoka-annosta (nykyaikana palkkaa) tai se voi viitata aterian yhteyteen, mahdollisesti jopa ehtoollisen sakramenttiin? Varhaisessa kirkossa se ymmärrettiin hengellisinä opetuksena.

Palvelija, jota kuvataan sanoilla ”syödä, juoda ja juopotella” muistuttaa hullua rikasta miestä, joka sanoi itselleen: ”Lepää nyt, syö, juo ja nauti elämästä!” (Luuk. 12: 19) Tämä juopotteleva palvelija saa rangaistuksensa, kun hänen herransa tulee. Tämä voi kirjaimellisesti tarkoittaa pappia, joka juopottelee köyhille tarkoitetut avustukset tai joka opettaa tietoisesti väärin. Hän johdattaa seurakuntalaisensa väärälle tielle. Hän nauttii elämästään ja työn suhteen on laiska. ”Hakkaa hänet kuoliaaksi” on käännetty aikaisemmin ”hakkaa hänet kappaleiksi” tai ”eroittaa hänen”. Kaikki nämä muodot ovat mahdollisia. Vanhassa kirkossa asia ymmärrettiin niin, että kyseinen pappi erotettiin Jumalan armon yhteydestä ja hän oli yhdessä epäuskoisten kanssa. Kyse oli hengellisestä kuolemasta, eroista Jumalasta.

Tekstimme kokonaisuudessaan on varoitus papistolle ja sovellettuna kaikille niille, joilla on jokin tehtävä Jumalalta. Meidän tulee työskennellä sen mukaisesti kuin mitä meiltä odotetaan. Tietämättään väärin tehnyttä rangaistaan, mutta vähemmän kuin laiskaa. Se, kenelle on annettu vastuuta enemmän, joutuu vastaamaan toimistaan enemmän Kristuksen tullessa toisen kerran.